ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA

RĒZEKNES TIESU NAMS

Lietas Nr.A420500913
Lietas arhīva Nr.A42-01963-14/42

SPRIEDUMS

LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rēzeknē, 2014.gada 3.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnesis Māris Šļakota,

piedaloties pieteicējam /A.D/ un zvērinātai advokātei juridiskās palīdzības sniegšanai Ritai Jurevičai,

atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicināto iestāžu Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvim /A.V/ un Finanšu ministrija pārstāvim /K.K/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /A.D/ pieteikumu par Finanšu ministrijas 2013.gada 23.septembra lēmuma Nr.12-34/117 atcelšanu un pieteicēja atjaunošanu amatā.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) ģenerāldirektores 2013.gada 23.aprīļa lēmumu Nr.2556-p (turpmāk – Sākotnējais lēmums) pieteicējam /A.D/, VID Muitas pārvaldes Latgales muitas kontroles punktu (turpmāk – MKP) daļas MKP /amata nosaukums/, piemērots disciplinārsods – atbrīvošana no amata.

Norādīts, ka pieteicējs ir izdarījis Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma (turpmāk – Disciplināratbildības likums) 36.panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu – amata pienākumu, konkrēta rīkojuma nolaidīga pildīšana, kā rezultātā valstij nodarīts būtisks mantisks zaudējums, kā arī būtisks kaitējums valsts interesēm, jo ir zudusi uzticība pieteicējam kā valsts amatpersonai.

[2] Izskatot apstrīdēšanas iesniegumu, Finanšu ministrija ar 2013.gada 23.septembra lēmumu Nr.12-34/117 (turpmāk – Lēmums) atstāja negrozītu Sākotnējo lēmumu.

Lēmums pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējs 2012.gada 8.decembrī maiņā no plkst.9.00 līdz plkst.21.00, pildot dienesta pienākumus VID Muitas pārvaldes Latgales MKP daļas /darba vietas nosaukums/darba vietā (joslas A2, B2, paviljons Nr.3. Preču un transportlīdzekļu vizuāla apskate) un 8.darba vietā (padziļinātās kontroles ēka. Transportlīdzekļu, kravu un preču muitas fiziskā kontrole, transportlīdzekļu svēršana uz autotransporta platformas svariem, darbs informācijas sistēmās), laika posmā no plkst. 14.17 līdz plkst. 14.33 veica „sarkanajā" joslā iebraucošās automašīnas VW Caravelle, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/ (turpmāk – Automašīna) vizuālo muitas apskati.

No video ieraksta izriet, ka vizuālās kontroles laikā pieteicējs nepārliecinājās par preču esamību automašīnas salonā, pie tā vadītāja un automašīnā esošajiem pasažieriem. Pieteicējs neapskatīja minētās automašīnas dzinēja nodalījumu, salona nodalījumu, cimdu nodalījumu un telpu zem priekšējiem sēdekļiem, kā arī nepievērsa uzmanību degvielas daudzuma rādītājam, aizmugurējam sēdeklim, salona dekoratīvajai apdarei, skrūvēm un stiprinājumiem, kas varētu norādīt uz iespējamām slēptuvēm. Pieteicējs nepārliecinājās, vai kravā esošais preču sortiments un daudzums atbilst personu iesniegtajos akcīzes preču pārvietošanas pieteikumos norādītajam. Pieteicējs neapskatīja personu pārvietojamo bagāžu. Muitas kontroles laikā no Automašīnas izkāpa tikai tās vadītājs, bet pasažieri palika Automašīnā.

Pieteicējs ar personīgo parakstu kontroles talonā Nr.S209904L, kuru pārbaudei iesniedza Automašīnas vadītājs /S.T/, apliecināja, ka muitas kontrole tika pabeigta un automašīnai netika konstatēti pārkāpumi. Automašīna izbrauca Latvijas virzienā.

Plkst.14.50 uz valsts nozīmes ceļa Braslava-Daugavpils, apmēram 3 km attālumā no /robežkontroles punkta nosaukums/ robežkontroles punkta, Valsts robežsardzes amatpersonas apturēja minēto Automašīnu.

Saskaņā ar Valsts robežsardzes amatpersonu sniegto informāciju Automašīnā, izņemot autovadītāju Latvijas nepilsoni /S.T/, bija trīs pasažieri: Krievijas pilsoņi /I.I/ un /L.S/, Baltkrievijas pilsone /I.P/.

Valsts robežsardzes amatpersonu veiktās apskates laikā konstatēts, ka Automašīnas salonā, kā arī zem autovadītāja un pasažieru sēdekļiem, automašīnas sāna durvju nišās tika atrastas pārtikas preces: metāla bundžas ar pilnpienu, ikriem, gaļas konserviem, saulespuķu eļļa, sviests, siļķes, biezpiena sieriņi un citi produkti. Mašīnā atradās arī saimnieciskās un kancelejas preces. Starp autovadītāja un pasažiera sēdekļiem melnā polietilēnā maisā tika atrastas cigaretes ar Baltkrievijas Republikas akcīzes markām.

Pasažieriem zem apģērba tika atrastas cigaretes, kas bija aptītas ar līmlenti ap ķermeni, kā arī konstatētas cigaretes zābakos, aptītas ar līmlenti pie kājas. /L.S/ zem apģērba tika konstatētas 3820 cigaretes, /I.P/ – 4000 cigaretes, /S.T/ – 2860 cigaretes, /I.I/ – 3080 cigaretes.

[2.2] Latvijas Republikā tika ievestas preces, kuras neatbilda muitas dokumentos uzrādītajam, kā arī attiecībā uz kurām Eiropas Savienības dalībvalstis paredzējušas pārvietošanas un ievedamo apjomu ierobežojumus vai aizliegumus.

Saskaņā ar Komisijas regulu (EK) Nr.206/2009 (2009.gada 5.marts) par dzīvnieku izcelsmes produktu sūtījumu ievešanu Kopienā personīgam patēriņam un Regulas (EK) Nr.136/2004 grozīšanu, iebraucot Latvijā no trešās valsts, kas nav ES dalībvalsts (Krievija, Baltkrievija) ceļotājiem pilnībā ir aizliegta gaļas, gaļas produktu, piena un piena produktu ievešana (2.panta 1.punkts a) apakšpunkts).

Pamatojoties uz 2013.gada 4.janvāra VID Muitas pārvaldes Muitas tarifu un maksājumu piemērošanas daļas vadītājas vēstuli Nr.27.6.2/21 „Par muitas administrēto nodokļu aprēķinu", Automašīnas vadītājam un pasažieriem tika atrastas kopā 18300 cigaretes, kuru kopējā nesamaksāto muitas administrēto nodokļu summa tika aprēķināta Ls 1698,09 (2416,16 *euro*) apmērā.

[2.3] Pieteicēja veiktās kontroles apjoms nebija pietiekams, lai atklātu un novērstu iespējamu muitas noteikumu pārkāpumu, konstatētu, ka krava vai prece nerada draudus, kas saistīti ar Kopienas, sabiedrības, apkārtējās vides vai patērētāju drošību.

Saskaņā ar Valsts robežsardzes amatpersonu paskaidrojumiem Automašīnas salonā no ārpuses bija redzamas dažāda izmēra kartona kārbas un vairāki polietilēna maisi.

[2.4] Pieteicējs ar savu rīcību ir pārkāpis šādu ārējo un iekšējo normatīvo aktu prasības:

1) Valsts civildienesta likuma 15.panta pirmās daļas 1. un 3.punktu;

2) Ministru kabineta 2001.gada 9.janvāra instrukcijas Nr.1 „Ierēdņa uzvedības principi" 4. un 8.punktu;

3) VID 2006.gada 4.jūlijā apstiprināto „Latvijas muitas amatpersonu Ētikas un uzvedības pamatprincipu" 2.1.apakšpunktu;

4) VID 2011.gada 29.augusta iekšējo noteikumu Nr.27 „Valsts ieņēmumu dienesta darba kārtības noteikumi" 78.punktu;

5) VID 2011.gada 27.septembra rīkojuma Nr.2939 „Par „Valsts ieņēmumu dienesta muitošanas standartu"" 4.5.apakšpunktu, 4.5.1.apakšpunkta 1., 2. un 3.punktu;

6) VID Muitas pārvaldes direktora vietnieces 2012.gada 30.marta norādījumu „Par akcīzes preču kontroli" 2.2.3.2.apakšpunktu;

7) VID 2012.gada 3.jūlija iekšējo noteikumu Nr. 15 „Muitas fiziskās kontroles kārtība" 3.1., 3.2., 3.3., 17.1., 17.3., 17.4., 17.5., 17.6. un 17.7.apakšpunktu;

8) VID Muitas pārvaldes Latgales MKP daļas /muitas kontroles punkta nosaukums/ Darba tehnoloģijas (2011.gada 1.decembrī apstiprināja VID Muitas pārvaldes direktora p.i.) 25.1. un 25.2.apakšpunktu un 25.2.1.apakšpunktu;

9) VID Muitas pārvaldes Latgales MKP daļas /muitas kontroles punkta nosaukums/ darba vietu apraksta (2011.gada 1.decembrī apstiprināja VID Muitas pārvaldes direktora p.i.) 5.darba vietai noteiktos uzdevumus, t.sk. 14.5.1., 14.5.2., 14.5.3., 14.5.7., 14.6. un 14.7.apakšpunktu;

10) VID Muitas pārvaldes Latgales MKP daļas vecākā muitas uzrauga amata apraksta (pieteicējs pret parakstu iepazinies 2012.gada 6.decembrī) 3.3. un 3.4.apakšpunktu.

[2.5] Pieteicēja rīcībā nav saskatāmi vainu mīkstinoši vai pastiprinoši apstākļi. Pieteicējam ir piemērots sankcijā noteiktais otrs smagākais sods.

Sods ir samērīgs, jo valstij nodarīts mantiskais zaudējums un valsts interesēm būtisks kaitējums. Pieteicējs pārkāpumu ir veicis ar

nodomu. Iestāde ņēma vērā, ka pieteicējs VID Muitas pārvaldē strādā no 1995.gada, viņa darbības un tās rezultātu novērtējums ir "B" (darba izpilde atsevišķās jomās pārsniedz prasības attiecīgajā nozarē, bet pārējās jomās noris saskaņā ar tām), pieteicējam nav spēkā esošu disciplinārsodu.

Ar vieglāku sodu tiktu negatīvi ietekmēta kopējā darba disciplīna, jo tiktu radīts priekšstats, ka noteiktās disciplīnas normas nav būtiskas, un tas savukārt var veicināt atbildības sajūtas mazināšanos pret iestādi un ierēdnim noteiktajiem pienākumiem kopumā.

Turklāt pieteicējs ieņem vecākā muitas uzrauga amatu, kas ir viens no zemākajiem amatiem muitas dienestā. Pienākuma apjoma un sarežģītības atšķirības lielā mērā starp vecākā muitas uzrauga un uzrauga pienākumiem nav būtiskas un abi amati ir zemākā līmeņa muitas dienesta amati, tāpēc, piemērojot disciplinārsodu – pazemināšana amatā, netiks sasniegts disciplinārsoda sodošais un audzinošais mērķis.

Iestāde uzsver, ka viens no disciplinārsoda mērķiem ir arī panākt, lai citas personas neizdarītu pārkāpumus.

[2.6] Nav pamatots pieteicēja arguments, ka, ierosinot disciplinārlietu 2013.gada 10.janvārī, iestāde pārkāpusi Disciplināratbildības likuma 19.panta otrajā daļā noteikto viena mēneša termiņu.

Valsts robežsardzes darbinieki pārkāpumu atklājuši 2012.gada 8.decembrī. Par notikumu /muitas kontroles punkta nosaukums/ informācija 2012.gada 9.decembrī no Valsts Robežsardzes e-pasta adreses „Operatīvais Dežurants GP" tika nosūtīta uz VID Muitas pārvaldes lietvedības, VID Finanšu policijas pārvaldes Administratīvās vadības daļas un VID Muitas kriminālpārvaldes Nacionālā kontroles punkta e-pasta adresēm. 2012.gada 10.decembrī no video kameru ierakstiem noskaidrots, ka Automašīnas kontroli veica tieši pieteicējs. Tādējādi VID ir ievērojis disciplinārlietas ierosināšanas termiņu.

[2.7] Pieteicēja sūdzībā norādītie apstākļi, kuri ietekmēja muitas kontroli (2012.gada 8.decembrī bija liela transportlīdzekļu plūsma, datu ievadīšanas programma strādāja ļoti lēni, tāpēc divi cilvēki ievadīja datus, un uz zaļās un sarkanās joslas strādāja tikai pieteicējs), nevar būt pietiekams pamatojums muitas kontroles nekvalitatīvai veikšanai. Automašīnu nepieciešams pārbaudīt saskaņā ar iekšējo un ārējo normatīvo aktu regulējumu par muitas kontroli. Savukārt autovadītāja apgalvojums, ka deklarējamu preču nav, viss ir normas robežās, nevar būt par pamatu nepienācīgas muitas kontroles veikšanai, jo fiziska persona var paslēpt faktu par reālu transportlīdzeklī esošo preču daudzumu un deklarējamo preču skaitu un tieši muitas amatpersonas pienākumos ietilpst pārbaudīt fiziskas personas sniegtās informācijas patiesumu.

No disciplinārlietā esošā 2013.gada 16.janvāra akta par /A.D/ 2012.gada 8.decembra veikto vizuālo muitas fizisko kontroli izriet, ka pieteicējs Automašīnas pārbaudes gaitā vizuāli daļēji pārbaudīja automašīnas salonu. Netika veikts pietiekošs kontroles pasākumu kopums, lai novērstu nedeklarētu preču ievešanu. Pieteicējs pārbaudījis Automašīnas salonu tikai no aizmugures, pārējās obligāti veicamās darbības neveica.

Saskaņā ar VID Muitas pārvaldes direktora vietnieces /S.K-Ā/ 2012.gada 30.marta norādījumu „Par akcīzes preču kontroli" 2.2.3.2.apakšpunktu muitas amatpersona, kura ir norīkota pieņemt paziņojumus un veikt tajos norādīto datu pārbaudi iebraucošo vieglo transportlīdzekļu joslā, obligāti veic transportlīdzekļu vizuālo apskati (dzinēja un bagāžas nodalījuma, t.sk. rezerves riteņa un salona, t.sk. cimdu nodalījuma un telpas zem priekšējiem sēdekļiem, pārbaudi), kā arī pievērš uzmanību degvielas daudzuma rādītājam, aizmugurējam sēdeklim, salona dekoratīvajai apdarei, bojātām skrūvēm un stiprinājumiem, kas varētu norādīt uz iespējamām slēptuvēm.

Turklāt Automašīnas pasažieriem muitas kontrole vispār netika veikta, personas pat netika uzaicinātas izkāpt no automašīnas apskates veikšanai un pasažieru sēdekļu un salona apskatei. Pieteicējam vajadzēja veikt kontroli attiecībā uz Latvijas Republikā ieceļojošām personām tādā veidā un apjomā, lai pārliecinātos, ka kravā esošais preču sortiments un daudzums atbilst muitas dokumentos uzrādītajam, pārliecinātos, ka netiek ievestas preces, kurām Eiropas Savienības dalībvalstis paredzējušas pārvietošanas un ievedamo apjomu ierobežojumus vai aizliegumus, konstatētu, atklātu un novērstu iespējamus muitas noteikumu pārkāpumus.

[2.8] Nepamatots ir pieteicēja arguments, ka pārkāpums nav izdarīts ar nodomu.

Vainas forma – nodoms – prasa, lai ierēdnis būtu apzinājies savas rīcības prettiesisko raksturu. Apzināšanās nozīmē to, ka persona pārkāpuma izdarīšanas laikā saprot rīcības faktiskos apstākļus un to, ka ar šo rīcību tiek nodarīts kaitējums kādai personai vai valstij. Nelabvēlīgo seku paredzēšana nozīmē, ka vainīgajam ierēdnim ir priekšstats par izmaiņām, ko rada viņa rīcība. Savukārt vainīgās personas vēlēšanās, lai nelabvēlīgās sekas iestājas, vai apzināta to iestāšanās pieļaušana ir nodoma gribas izpausme.

Nav šaubu, ka pieteicējs ir zinājis, ka neveic muitas kontroli pilnībā, bet tikai daļēji. No disciplinārlietas materiālos esošajām Automašīnas salona fotogrāfijām un Valsts robežsardzes amatpersonu paskaidrojumiem izriet, ka preces automašīnā bija izvietotas tādā veidā, ka tās nepamanīt faktiski nebija iespējams. Nav šaubu arī par to, ka pieteicējam, ņemot vērā amata aprakstu un ilgstošo darba pieredzi muitas amatpersonas amatā, bija jāsaprot, kādas sekas var radīt nepienācīga muitas kontroles veikšana. Līdz ar to pieteicēja vainas forma nevar būt neuzmanība.

[2.9] Noraidāms ir pieteicēja arguments, ka viņš nav nodarījis būtisku mantisko zaudējumu Ls 1698,09 apmērā, jo, kā to uzskata pieteicējs, zaudējumi valsts budžetam nenomaksāto muitas administrēto nodokļu veidā ir radušies administratīvā pārkāpuma vai noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rezultātā, ko ir izdarījušas personas, kas preci ieveda.

Iestāde norāda, ka tieši pieteicēja prettiesiskas rīcības rezultātā valstī tika ļauts ievest nedeklarētas preces.

[2.10] Saskaņā ar VID 2013.gada 23.augusta vēstulē sniegto informāciju, laika periodā no 2011.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 22.maijam VID nav piemēroti disciplinārsodi muitas amatpersonām par ar nodomu veiktu disciplinārpārkāpumu, ar kuru nodarīts būtisks mantisks zaudējums, kas nepārsniedz Ls 2000. Līdz ar to, ir nepamatots pieteicēja apgalvojums, ka par līdzīgu pārkāpumu tiek piemēroti dažādi sodi.

[3] Pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par Lēmuma atcelšanu un pieteicēja atjaunošanu amatā.

Pieteikumā norādīja šādus argumentus.

[3.1] Pieteicējs nenoliedz faktu, ka nedeklarētās preces nav pamanījis, taču savus darba pienākumus viņš centies pildīt rūpīgi un ar atbildības sajūtu.

[3.2] Faktu, ka tieši pieteicējs veicis Automašīnas muitas kontroli, Valsts robežsardzes amatpersonas bija noskaidrojušas jau 2012.gada 8.decembrī. Ja e-pasta vēstulēs, kas tika nosūtītas VID, šis fakts bija norādīts, tad termiņš disciplinārlietas ierosināšanai ir nokavēts un tas pats par sevi ir pamats Lēmuma atcelšanai.

[3.3] Valsts civildienesta likuma 22.panta 4.punkts nosaka, ka ierēdnim ir tiesības uz amata pienākumu izpildei piemērotiem apstākļiem. Lēmumā nav dots vērtējums pieteicēja argumentiem par to, ka pieteicējam nebija amata pienākumu izpildei piemēroti apstākļi. Lēmumā vispār nav pieminēta Latvijas Republikas un Baltkrievijas Republikas vienošanās par rindu samazināšanu uz robežas, saskaņā ar kuru stundā ir jānodrošina 16 automašīnu iebraukšana Latvijas Republikā, kas nozīmē, ka vienas automašīnas pārbaudei atliek 3,75 minūtes. Lai vizuāli apskatītu, piemēram, automašīnas rezerves riteni, no automašīnas bagāžas nodalījuma jāizņem visas somas un citi priekšmeti, kā arī nav piemērotas vietas uz joslas, kur to visu var salikt, ņemot vērā, ka vienlaicīgi var tikt pārbaudītas arī vairākas automašīnas (uz zaļās joslas un sarkanās joslas).

Saskaņā ar robežsardzes norādījumiem citu valstu pilsoņi vai Latvijas nepilsoņi brauc tikai pa sarkano joslu, neatkarīgi no tā, ir viņiem deklarējamas preces vai nav. Šajā gadījumā autovadītājs apgalvoja, ka deklarējamu preču nav, viss ir normas robežās. Vēl divas muitas amatpersonas šajā pašā laikā strādāja padziļinātās kontroles ēkā, kur bija uzsākta kādas kravas automašīnas padziļinātā pārbaude. Transportlīdzekļa pārbaudi pieteicējs neveica viens, to pārbaudīja arī /muitas kontroles punkta nosaukums/ robežkontroles punkta inspektors /O.M-G/, kurš savā paskaidrojumā norādīja, ka transportlīdzekļa vizuālās apskates laikā neko aizdomīgu neieraudzīja.

Automašīnā tomēr atradās 4 cilvēki, un rūpniecisko preču daudzums, ko var ievest 4 personas, ir samērā liels, tāpēc pieteicējam neradās aizdomas, ka ir nedeklarēta prece. Autovadītājs arī ļoti pārliecinoši apgalvoja, ka zinot visus noteikumus par ievešanai atļauto preču daudzumu. Sistēmās (TLKAIS un APP) trauksme uz šo automašīnu un personām nebija.

Tajā dienā bija ļoti auksti – sals aptuveni -°12C, rinda gara, automašīnas stāvēja rindā pa 4 stundām, tāpēc pasažieru biezais apģērbs nelikās kaut kas neparasts.

[3.4] Lēmumā ir norādīts, ka pieteicējs nav ievērojis VID 2012.gada 3.jūlija iekšējo noteikumu Nr.15 „Muitas fiziskās kontroles kārtība" 3.1., 3.2., 3.3., 17.1., 17.3., 17.4., 17.5., 17.6., 17.7. apakšpunktus.

Šo noteikumu 3.1.-3.3.apakšpunkti nosaka muitas fiziskās kontroles mērķus, bet nenosaka konkrētas darbības, līdz ar to minēto punktu neievērošana jeb neizpildīšana pieteicējam ir pārmesta nepamatoti.

Šo noteikumu 5.punkts nosaka, ka vizuālā apskate ietver vienu vai vairākas uzskaitītās darbības. Līdz ar to nav korekti pārmest, ka nav veiktas vairākas vizuālās apskates darbības, ja iekšējie noteikumi pieļauj, ka darbība var būt tikai viena.

Minēto noteikumu 17.punkts un tā apakšpunkti tiek piemēroti 5.6. un 6.10.apakšpunktos noteiktajos gadījumos, izvērtējot riska pazīmes. Pieteicējs ir vērtējis riska pazīmes, bet diemžēl šī riska pazīmju izvērtēšana nav bijusi precīza, tāpēc arī pieteicējs nav veicis pilnīgi visu automašīnas daļu pārbaudi. Tas ir noticis kļūdainas riska pazīmju izvērtēšanas dēļ, nevis apzinātas tiesību aktu nepildīšanas dēļ.

Tā kā iekšējo noteikumu Nr.15 „Muitas fiziskās kontroles kārtība" 5.punkts nosaka, ka vizuālā apskate ietver vienu vai vairākas uzskaitītās darbības, tas nozīmē, ka pieteicējs ir izpildījis arī VID Muitas pārvaldes direktora vietnieces /S.K-Ā/ 2012.gada 30.marta norādījumu „Par akcīzes preču kontroli" 2.2.3.2.apakšpunktu, kurā norādīts, ka obligāti jāveic transportlīdzekļu vizuālo apskati.

Nevar piekrist apgalvojumam, ka pieteicējs nav ievērojis Latgales MKP daļas /muitas kontroles punkta nosaukums/ MKP Darba tehnoloģijas 25.1. un 25.2.apakšpunktus. Darba tehnoloģijas 25.1.punktā ir atsauce uz pārbaudi atbilstoši muitas vadības norādījumiem un rīkojumiem, pēc Valsts Robežsardzes uzaicinājuma u.c. gadījumos. Šis punkts nevar būt piemērots viens pats, atrauti no citiem tiesību aktiem, rīkojumiem, bez norādes uz tiem, tātad, pieteicējam nevar pārmest šī punkta neievērošanu. Savukārt 25.2.punkts ir saistīts ar risku identificēšanu, ko pieteicējs centās veikt, bet diemžēl tā nav bijusi veiksmīga. Tas nenozīmē, ka pieteicējs nav pildījis 25.2.punktu.

Nepareizas ir Lēmuma norādes par Latgales MKP daļas /muitas kontroles punkta nosaukums/ MKP darba vietu apraksta 5.darba vietai noteikto uzdevumu, t.sk. 14.5.1., 14.5.2., 14.5.3., 14.5.7.apakšpunktu, neizpildi. Šī tiesību akta 14.5.punkts nosaka: „izmantojot rīcībā esošos muitas tehniskos līdzekļus un saskaņā ar spēkā esošajos normatīvajos aktos un norādījumos, kā arī muitošanas standartā noteikto: [seko apakšpunkti]". Tas nozīmē, ka apakšpunktos noteiktais ir nevis tieši jāpiemēro, bet gan saskaņā ar citiem normatīvajiem aktiem, piemēram, noteikumiem „Muitas fiziskās kontroles kārtība". Tādēļ arī šī normatīvā akta nepildīšanas konstatējumu pieteicējs uzskata par nepamatotu, jo no tā neizriet, ko tieši pieteicējs nav izpildījis.

[3.5] Pieteicējs nepiekrīt apgalvojumam, ka pārkāpumu izdarījis ar nodomu, jo darba pienākumus centās veikt ar lielāko rūpību. Neatbilst patiesībai norāde, ka pārkāpumu nevarēja nepamanīt, jeb tas bija acīmredzams. Par pretējo liecina Valsts robežsardzes darbinieka, kurš arī veica vizuālo apskati un neko nelikumīgu nepamanīja, paskaidrojums.

Lēmumā nepamatoti norādīts, ka robežsardzes darbiniekam nav pienākums veikt nedeklarējamu preču kontroli. No Robežsardzes likuma 15.panta pirmās daļas 1. un 8.punkta izriet robežsarga pienākums kontrolēt transportlīdzekļus un to kravas, patstāvīgi vai kopīgi ar muitas iestādēm novērst ievešanai Latvijas teritorijā un tranzītam cauri Latvijas teritorijai aizliegto priekšmetu nelikumīgu

pārvietošanu pāri valsts robežai, nepieļaut preču un citu priekšmetu pārvietošanu pāri valsts robežai, apejot muitas kontroli.

Saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 5.panta otro daļu disciplinārpārkāpums atzīstams par izdarītu ar nodomu, ja vienlaicīgi pastāv vairāki priekšnoteikumi: pirmkārt, ierēdnim jāapzinās savas rīcības prettiesisko raksturu, otrkārt, jāparedz nelabvēlīgās sekas un, treškārt, jāvēlas vai apzināti jāpieļauj šo seku iestāšanos. Ja pieteicējs būtu paredzējis nelabvēlīgās sekas, viņš noteikti būtu veicis vairāk darbību, lai atklātu pārkāpumu. Šajā situācijā pieteicējs nespēja nojaust un atklāt to, ka personas veic likumpārkāpumu. Pieteicējs noteikti nav vēlējies vai apzināti pieļāvis nedeklarēto preču ievešanu. Līdz ar to, pat ja pieteicēja darbībās ir konstatēts disciplinārpārkāpuma sastāvs, tad disciplinārpārkāpums ir izdarīts aiz neuzmanības.

[3.6] Zaudējumi valsts budžetam nenomaksāto muitas administrēto nodokļu veidā ir radušies administratīvā pārkāpuma izdarīšanas rezultātā, ko ir izdarījušas personas, kas to preci ieveda, nevis disciplinārpārkāpuma rezultātā.

Disciplināratbildības likuma 15.panta otro daļu to nevar atzīt par būtisku, ja disciplinārpārkāpums izdarīts aiz vieglas neuzmanības.

[3.7] Disciplināratbildības likuma 13.panta otrā daļa nosaka, ka iestāde par atbildību mīkstinošiem var atzīt arī citus apstākļus, kas nav minēti Disciplināratbildības likumā.

Iestāde nav ņēmusi vērā to, ka pieteicējs VID strādā jau 18 gadus, visā šajā laikā viņam nav bijis neviens disciplinārpārkāpums, pieteicējs ir saņēmis atzinības rakstus par savu darbu. Arī tas apstāklis, ka pieteicēja apgādībā ir četras personas, būtu jāņem vērā un jāatzīst par atbildību mīkstinošu.

[3.8] Ņemot vērā vispārējo disciplinārsoda mērķi – sodīt vainīgo ierēdni un panākt, lai ierēdnis ievērotu normatīvos aktus un turpmāk atturētos no disciplinārpārkāpumu izdarīšanas, secināms, ka disciplinārsods – atbrīvošana no amata – piemērojams tikai tādā gadījumā, ja no konkrētās amatpersonas nav panākama un saprātīgi sagaidāma normatīvo aktu ievērošana un atturēšanās no disciplinārpārkāpumu izdarīšanas. Ņemot vērā pieteicēja darba pieredzi VID (strādā kopš 1995.gada), pieteicēja darbības rezultātu novērtējums par 2013.gadu („B"), iepriekšēju disciplinārsodu neesību, saņemtos atzinības rakstus, pie šāda secinājuma nevar nonākt.

Atbrīvošana no amata ir nesamērīgs sods.

[3.9] Disciplināratbildības likuma 12.panta otrā daļa nosaka, ka par disciplinārpārkāpumiem, kas izdarīti līdzīgos tiesiskajos un faktiskajos apstākļos, nosaka līdzīgu disciplinārsodu.

Gadījumos, kad disciplinārpārkāpuma rezultātā valstij nodarīto mantisko zaudējumu apmērs ir vairākkārt lielāks, iestāde ir piemērojusi vieglāku sodu. No sprieduma lietā Nr.A420347012 izriet, ka disciplinārpārkāpuma rezultātā valstij nodarīts mantiskais zaudējums Ls 8569 apmērā un pieteicēja saukta pie atbildības saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 36.panta otro daļu, viņai piemērota mēnešalgas samazināšana uz trim mēnešiem, ieturot 10 procentus no mēnešalgas.

Lēmumā nav izvērtēti visi disciplinārpārkāpumu gadījumi, kas izdarīti līdzīgos tiesiskajos un faktiskajos apstākļos, bet Lēmums balstīts tikai uz informāciju par disciplinārpārkāpumiem, ar kuriem nodarīts būtisks mantisks zaudējums, kas nepārsniedz Ls 2000.

Pieteicēja rīcībā ir informācija, ka muitas darbiniekiem, kas darbā nebija pamanījuši slēptās, nedeklarētās preces, netika atbrīvoti no amata.

[4] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā VID neatzina pieteikumu, norādot, ka pieteicējam atvēlētais laiks – 3,75 minūtes viena transportlīdzekļa pārbaudei, bija pietiekams, lai veiktu pienācīgu vizuālo kontroli. Pārkāpums izdarīts ar nodomu, jo Automašīna bija piekrauta ar kravu tādā veidā, ka pat nepienācīgi pildot dienesta pienākumus un neveicot visas muitas fiziskajai kontrolei nepieciešamās darbības, nevarēja nepamanīt, ka Automašīnā atrodas krava.

[5] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā Finanšu ministrija neatzina pieteikumu, atsaucoties uz Lēmuma argumentiem.

[6] Tiesas sēdē pieteicējs uzturēja pieteikumu un paskaidroja, ka redzējis Automašīnas bagāžas nodalījumā piecas vai sešas kastes, pieteicējs apskatījis tikai četras kastes, tajās atradās sēkliņas un vafeļu tortes. Bagāžas nodalījumā vēl bija kanna ar degvielu. Pieteicējs sapratis, ka visu uz joslas apskatīt būs sarežģīti, tāpēc nodomājis automašīnu nosūtīt uz angāru padziļinātai kontrolei. Taču tajā brīdī angārā jau bija viena automašīna, kurai veica padziļināto apskati. Telefoniski sazinājies ar angāra darbiniekiem, kuri pieteicējam teikuši, ka Automašīnu tik drīz uz pārbaudi nevarēs paņemt. Kad robežsardzes amatpersona pabeidza kontroli, pieteicējs ieminējies, ka vajadzētu mašīnu aizsūtīt uz padziļināto kontroli, bet robežsardzes amatpersona pārliecinoši atbildēja, ka automašīnā nekā nelikumīga nav. Pieteicējam neradās aizdomas, ka automašīnā ir kaut kas nelikumīgs.

Automašīnas salonu pieteicējs neapskatīja kā pienākas. Salonā atradās lieli maisi, taču sestdienās parasti cilvēki ved polietilēna maisos pie radiem mazgāt veļu.

[7] Advokāte tiesas sēdē norādīja, ka pārkāpums būtu atzīstams par izdarītu ar nodomu tikai tad, ja pieteicējs apzināti būtu pieļāvis seku iestāšanos, proti, būtu redzējis neatļautās preces un būtu ļāvis tās ievest Latvijas teritorijā. Tādi apstākļi lietā nav pierādīti.

[8] Tiesas sēdē VID un Finanšu ministrijas pārstāvji neatzina pieteikumu, balstoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos

norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[9] Izvērtējot lietas dalībnieku argumentus un lietas materiālus, tiesa secina, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[10] Lietā nav strīda par sprieduma [2.1] un [2.2] punktā norādītajiem faktiskajiem apstākļiem. Pieteicējs neapstrīd arī sprieduma [2.2] punktā norādītos tiesiskos apstākļus, t.i., ka, Automašīnai iebraucot Latvijas Republikā, tika izdarīti muitas noteikumu pārkāpumi. Proti, no trešās valsts, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts, tika ievesti pārtikas produkti – gaļas un piena produkti – kuriem noteikts ievešanas aizliegums, kā arī tika ievestas akcīzes preces (cigaretes) neatļautā daudzumā. Preces ievestas neatbilstoši muitas dokumentos uzrādītajam.

Lietā ir strīds par minēto faktu juridisko novērtējumu saistībā ar pieteicēja kā muitas amatpersonas pienākumu izpildi, t.i., par disciplinārpārkāpuma sastāva esību pieteicēja darbībās, kā arī par administratīvā akta procesuālo tiesiskumu, cita starp, par disciplinārlietas ierosināšanas termiņu un piemērotā disciplinārsoda samērīgumu.

[11] Nepamatots ir pieteicēja arguments, ka lietā tika pārkāpts disciplinārlietas ierosināšanas termiņš un ka tādēļ Lēmums būtu atceļams

Disciplināratbildības likuma 19.panta otrā daļa noteic, ka disciplinārlieta ierosināma ne vēlāk kā mēneša laikā pēc tam, kad iestāde saņēmusi informāciju par faktiem vai pati ir konstatējusi faktus, kas liecina par iespējamā disciplinārpārkāpuma izdarīšanu. Par informācijas saņemšanas dienu uzskatāma diena, kad informācija reģistrēta iestādes lietvedībā vai iestādē dokumentāri fiksēts pārkāpuma fakts.

Interpretējot minēto normu, Augstākā tiesa ir atzinusi, ka, pirmkārt, disciplinārlietas ierosināšanas termiņa noteikšana ir nepieciešama, lai veicinātu tiesiskās noteiktības principa stiprināšanu (ar disciplinārlietas ierosināšanu uzsāk disciplinārpārkāpuma izmeklēšanu). Otrkārt, ne mazāk nozīmīgs arī apstāklis, ka termiņš neļauj iestādei ļaunprātīgi izmantot varu, neierobežotā laika posmā paturot savā rīcībā faktus par disciplinārpārkāpuma izdarīšanu kā iespējamo ietekmēšanas līdzekli pret ierēdni, kas varētu apdraudēt ierēdņa patstāvīgu un likumīgu darbību un lēmumu pieņemšanu. Treškārt, prasība ierosināt lietu noteiktajā termiņā ir objektīvi vajadzīga, lai informācija par pārkāpumu vēl būtu „svaiga", kas atvieglotu pārbaudes veikšanu. Taču disciplinārlietas ierosināšanas termiņa pārbaudē tiesai vajadzētu ņemt vērā arī otru aspektu, proti, ir jālīdzsvaro iepriekš minētā nepieciešamība iespējamo disciplinārpārkāpumu izmeklēt savlaicīgi ar iestādes un arī privātpersonas interesi, lai tiktu pieņemts objektīvs un izsvērts lēmums, un lieta netiktu rosināta nepamatoti. Iestādes rīcības savlaicīguma pārbaudei jābūt vērstai vispirms uz to, lai pārbaudītu, vai iestāde nav nepamatoti vilcinājusies, nevis, lai noskaidrotu agrāko momentu, kurā iestādei bija iespējams pieņemt lēmumu par disciplinārlietas ierosināšanu. Tādējādi savlaicīgai disciplinārlietas ierosināšanai ir būtiska nozīme, vienlaikus lēmumam par disciplinārlietas ierosināšanu nav jābūt sasteigtam (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2012.gada 1.marta sprieduma lietā Nr.SKA-132/2012 7.punktu, 2014.gada 24.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-15/2004 5.punktu*).

Konkrētajā gadījumā no VID iekšējās elektroniskās sarakstes (*I sējuma 57.-59.lapa*) izriet, ka 2012.gada 10.decembrī no video kameru ierakstiem noskaidrots apstāklis, ka Automašīnas kontroli veica tieši pieteicējs. Lēmums par disciplinārlietas ierosināšanu pret pieteicēju pieņemts 2013.gada 10.janvārī (*I sējuma 51.-53.lapa*). Tiesa secina, ka iestāde nav nepamatoti vilcinājusies, noskaidrojot sākotnējos disciplinārlietas ierosināšanai nepieciešamos faktus. Pēc šo faktu noskaidrošanas netika pārkāpts likumā noteiktais termiņš, kas atvēlēts lēmuma par disciplinārlietas ierosināšanu pieņemšanai.

[11] Disciplināratbildības likuma 36.panta otrā daļa noteic, ka par amata pienākumu, konkrēta rīkojuma vai uzdevuma nepamatotu nepildīšanu vai novēlotu, nolaidīgu vai nekvalitatīvu pildīšanu, tajā skaitā tiesību aktiem neatbilstošu rīcību ar finanšu līdzekļiem, ja tā dēļ valstij vai personai nodarīts būtisks mantisks zaudējums vai valsts interesēm būtisks kaitējums, vai personai būtisks personisks kaitējums, samazina mēnešalgu uz laiku no trim mēnešiem līdz vienam gadam, ieturot līdz 20 procentiem no mēnešalgas, pazemina amatā uz laiku līdz trim gadiem, atbrīvo no amata vai atbrīvo no amata bez tiesībām vienu gadu pretendēt uz amatu valsts pārvaldē.

No Sākotnējā lēmuma un apstrīdēšanas stadijā pieņemtā Lēmuma pamatojuma izriet, ka pieteicēja darbībās konstatētas šādas minētajā tiesību normā paredzētā disciplinārpārkāpuma pazīmes:

1) pieteicējs ir nolaidīgi pildījis amata pienākumus;

2) tā dēļ valstij nodarīts būtisks mantisks zaudējums;

3) tā dēļ valsts interesēm nodarīts būtisks kaitējums.

[12] No sprieduma [2.4] punktā minētajām tiesību normām izriet, ka pieteicējam, 2012.gada 8.decembrī pildot amata pienākumus /muitas kontroles punktu numuri/darba vietā, bija jāveic transportlīdzekļu un kravu kontroli tādā veidā un apjomā, lai pārliecinātos, vai kravā esošais preču sortiments un daudzums atbilst muitas dokumentos uzrādītajam, vai netiek ievestas preces, kurām Eiropas

Savienības dalībvalstis paredzējušas pārvietošanas un ievedamo apjomu ierobežojumus vai aizliegumus, kā arī lai konstatētu, atklātu un novērstu iespējamus muitas noteikumu pārkāpumus. Pieteicējam, iepriekš izvērtējot riska pazīmes, bija jāpārbauda vienu vai vairākas šādas sauszemes transportlīdzekļa daļas: transportlīdzekļa salonu, kravas nodalījumu, dzinēja nodalījumu, degvielas tvertnes, transportlīdzekļa ārpusi, transportlīdzekļa apakšdaļu, transportlīdzekļa bagāžas un sānu nodalījumu. Pieteicējam bija jāveic personu bagāžas apskati. Kā tas izriet no /muitas kontroles punkta nosaukums/ MKP darba vietu apraksta, 5.darba vietā – joslās A2, B2 strādājošām muitas amatpersonām vieglo transportlīdzekļu un mikroautobusu kontroļu laikā ir obligāta to salonu, bagāžas nodalījumu, rezerves riteņiem paredzēto nodalījumu, dzinēju nodalījumu, cimdu nodalījumu un telpu zem sēdekļiem pārbaude. Tāpat no darba vietu apraksta izriet, ka muitas amatpersonai ir pienākums veikt katras personas bagāžā atrodošos preču daudzuma un vērtības atbilstības normatīvajos aktos noteiktajam pārbaudi.

No lietas materiāliem, cita starp, no disciplinārlietas izmeklēšanas komisijas 2013.gada 16.janvāra akta par /A.D/ 2012.gada 8.decembrī veikto Automašīnas vizuālo muitas fizisko kontroli, pieteicēja 2013.gada 17.janvāra paskaidrojuma un paskaidrojumiem tiesas sēdē, izriet, ka pieteicējs nav veicis Automašīnas un tās pasažieru kravu kontroli tādā veidā un apjomā, lai sasniegtu pārbaudes mērķus. Vienlaikus no Valsts robežsardzes amatpersonu ziņojumiem un apskates protokoliem, lietā iesniegtajiem fotoattēliem izriet, ka kravu daudzums un izvietojums Automašīnā bijis tāds, ka no pieteicēja, kā no muitas amatpersonas, bija sagaidāma augsta riska konstatēšana un transportlīdzekļa un pasažieru bagāžas novirzīšana padziļinātai kontrolei. Pieteicējs šos pienākumus veicis paviršī, nav pievērsis uzmanību lielajiem kravu apjomiem, vispār nav veicis transportlīdzekļa pasažieru pārbaudi. Līdz ar to tiesa piekrīt iestādes secinājumam, ka pieteicējs savus amata pienākumus pildījis nolaidīgi. Novērtējot pieteicēja argumentus par Automašīnas kontroles apstākļiem un kontroli ietekmējušajiem faktoriem (sk. sprieduma [3.3] punktu), tiesa nekonstatē, ka jebkāds no pieteicēja norādītajiem apstākļiem būtu atzīstams par disciplināratbildību izslēdzošu. Tāpat tiesa nekonstatē iestādes kļūdas, norādot Lēmuma pamatā esošās materiālo tiesību normas.

Secināms, ka Lēmumā pamatoti konstatēts, ka pieteicējs nolaidīgi pildījis amata pienākumus, kas ir viena no Disciplināratbildības likuma 36.panta otrā daļā noteiktajām pārkāpuma sastāva pazīmēm.

[13] Disciplināratbildības likuma 15.panta pirmā daļa noteic, ka par būtisku mantisku zaudējumu uzskatāms disciplinārpārkāpuma rezultātā radīts mantisks zaudējums, kura apmērs disciplinārpārkāpuma izdarīšanas dienā pārsniedz piecas minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2013.gada 4.janvāra VID Muitas pārvaldes Muitas tarifu un maksājumu piemērošanas daļas vadītājas vēstuli Nr.27.6.2/21 „Par muitas administrēto nodokļu aprēķinu", Automašīnas vadītājam un pasažieriem tika atrastas kopā 18300 cigaretes, kuru kopējā nesamaksāto muitas administrēto nodokļu summa tika aprēķināta Ls 1698,09 (2416,16 *euro*) apmērā. Lietā nav strīda par šī aprēķina pareizību un to, ka minētā summa disciplinārpārkāpuma izdarīšanas dienā pārsniedza piecas minimālās mēneša darba algas. Lietā ir strīds par to, vai starp pieteicēja darbībām un minētajiem zaudējumiem ir konstatējama cēloņsakarība.

Tiesa nepiekrīt pieteicēja argumentam, ka tas apstāklis, ka zaudējumi nodarīti ar preces ievedušo personu neatļautām darbībām, neļauj konstatēt cēloņsakarību starp pieteicēja pienākumu izpildi un zaudējumu nodarīšanu. Pieteicēja amata pienākumu izpildes mērķis cita starp bija nepieļaut, lai personas ievestu preces, nesamaksājot par tām muitas administrētos nodokļus. Ja nolaidīgas amata pienākumu pildīšanas rezultātā preces tiek ievestas un par tām netiek samaksāti nodokļi, valstij tiek nodarīti zaudējumi. Turklāt, disciplināratbildības pamata konstatēšanai nav svarīgi, vai no vainīgajām personām vēlāk muitas parāds tiek vai netiek piedzīts. Tiesa norāda, ka Disciplināratbildības likuma 15.panta sestajā daļā noteikts, ka par būtisku mantisku zaudējumu valstij uzskatāms arī tāds zaudējums vai kaitējums, kurš atbilst šā panta pirmās daļas prasībām un kurš ierēdņa disciplinārpārkāpuma rezultātā varēja rasties, bet nav radies no viņa gribas neatkarīgu iemeslu dēļ.

Secināms, ka Lēmumā pamatoti konstatēts kvalificējošais apstāklis Disciplināratbildības likuma 36.panta otrās daļas piemērošanai – būtiska mantiska zaudējuma nodarīšana valstij.

[14] Saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 5.panta otro daļu disciplinārpārkāpums atzīstams par izdarītu ar nodomu, ja ierēdnis, kas to izdarījis, ir apzinājies savas rīcības prettiesisko raksturu, paredzējis tās nelabvēlīgās sekas un vēlējies vai apzināti pieļāvis šo seku iestāšanos.

No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs ir apzinājies savas rīcības – amata pienākumu nolaidīgas pildīšanas prettiesisko raksturu. Kā to pamatoti norāda iestāde, nav šaubu, ka pieteicējs ir apzinājies, ka neveic muitas kontroli tādā apmērā, lai tiktu sasniegti pārbaudes mērķi. Šai aspektā nav izšķirošas nozīmes tam, vai pieteicējs patiešām neredzēja Automašīnas salonā izvietotos preču krājumus. Izšķiroši ir tas, ka neveicot pienācīgu kontroli, jeb veicot to nolaidīgi, pieteicējam nemaz nevarēja rasties pietiekams priekšstats par to, cik liels ir ievedamo preču daudzums un līdz ar to pieteicējs nevarēja izdarīt argumentētu secinājumu par to, vai pastāv neatļautu preču ievešanas risks. Tā kā pieteicējs apzināti neveica pārbaudi tādā apjomā, kādā tā viņam bija jāveic, pieteicēja vainas forma kvalificējama kā nodoms.

Kā nepamatotu tiesa noraida tiesas sēdē pieteicēja pārstāves izteikto argumentu, ka nodoms būtu konstatējams vien tad, ja pieteicējs būtu redzējis ievedamās aizliegtās preces un apzināti būtu ļāvis tās ievest. Pirmkārt, šāda interpretācija aptver tikai pieteicēja subjektīvās attieksmes vērtējumu pret valstij nodarīto būtisko mantisko zaudējumu. Ir jāņem vērā, ka pieteicējam iestāde pārmet arī būtiska kaitējuma nodarīšanu valsts interesēm. Otrkārt, pieteicēja pārstāves piedāvātā vainas formas – nodoms – interpretācija konkrētajā gadījumā nav pareiza. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments, atsaucoties uz krimināltiesību doktrīnas atziņām, ir norādījis, ka Disciplināratbildības likuma 36.panta otrajā daļā noteiktajam disciplinārpārkāpumam ir salikts sastāvs. Proti, tajā ir paredzēta atbildība par *rīcību* (amata pienākumu nekvalitatīvu pildīšanu), *ja* šīs rīcības rezultātā iestājušās normā noteiktās kaitīgās *sekas*. Lai sauktu pie atbildības saskaņā ar šo normu, jākonstatē gan prettiesiskā rīcība, gan kaitīgās sekas. Ja pārkāpumam ir salikts sastāvs, personas subjektīvā attieksme pret pārkāpuma sastāvu veidojošo rīcību un šīs rīcības sekām var būt atšķirīga. Proti, ir iespējams, ka persona rīcību izdarījusi ar nodomu, taču personas attieksme pret rīcības kaitīgajām sekām

raksturojama kā neuzmanība. Šādā gadījumā, nosakot personas vainas formu attiecībā uz pārkāpumu kopumā, jāizvērtē, kurš pārkāpuma sastāva elements ir noteicošais. Proti, jāizvērtē, vai noteicošā nozīme kaitīguma ziņā, veidojot konkrēto pārkāpumu, ir rīcībai vai kaitīgajām sekām. Turklāt parasti, ja rīcība veikta tīši, bet kaitīgās sekas ir vienīgi pārkāpumu kvalificējoša pazīme, pārkāpums kopumā uzskatāms par izdarītu tīši. Disciplināratbildības likuma 36.panta otrajā daļā paredzētā pārkāpuma sastāva noteicošais elements ir prettiesiskā rīcība. Tas izriet no tā, ka šāda prettiesiska rīcība (amata pienākumu nekvalitatīva pildīšana) jau pati par sevi ir disciplinārpārkāpums saskaņā ar minētā panta pirmo daļu. Kaitīgās sekas ir vienīgi kvalificējoša pazīme, kuru konstatējot, atbildība pastiprinās (panta otrajā daļā paredzēts bargāks sods). Savukārt par tādām pašām sekām, ja to pamatā nav prettiesiska rīcība, ierēdnim disciplinārā atbildība neiestājas. Tātad sekas pašas par sevi nenosaka pārkāpuma esību, bet vienīgi kvalificē pārkāpumu, kuru veido prettiesiskā rīcība. Tas norāda, ka pārkāpums par tādu atzīstams galvenokārt prettiesiskās rīcības dēļ. Tāpēc par noteicošo, nosakot vainas formu par pārkāpumu kopumā, atzīstama personas attieksme pret prettiesisko rīcību (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2013.gada 4.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-168/2013 15.punktu; arī Krastiņš U. Vainas forma saliktos noziedzīgos nodarījumos. Latvijas Republikas Augstākās tiesas biļetens Nr.3/2011, 25.lpp., http://www.at.gov.lv/files/dokumenti/ at_biletens3_web.pdf*).

Tiesas ieskatā konkrētajā gadījumā atbilstoši lietas apstākļiem var konstatēt pieteicēja subjektīvo attieksmi pret savu rīcību kā nodomu. Līdz ar to, ir secināms, ka disciplinārpārkāpums ir izdarīts ar nodomu.

[14] Disciplināratbildības likuma 15.panta piektajā daļā noteikts, ka par būtisku kaitējumu valsts interesēm uzskatāma ierēdņa apzināta nepakļaušanās likumam, rīkojumam, tiesas spriedumam, ja šīs nepakļaušanās rezultātā zudusi uzticība disciplinārpārkāpuma izdarītājam kā valsts amatpersonai.

Ņemot vērā disciplinārpārkāpuma izdarīšanas faktisko izpausmi un pieteicēja vainas formu – nodomu, tiesai nav pamata apšaubīt iestādes secinājumu, ka pieteicējs ir nodarījis arī būtisku kaitējumu valsts interesēm Disciplināratbildības likuma 15.panta piektās daļas izpratnē, kas ir papildus pamats pārkāpuma kvalifikācijai atbilstoši Disciplināratbildības likuma 36.panta otrajai daļai.

[15] Lietas materiāli nedod pamatu secinājumam, ka iestāde, izvēloties pieteicējam sodu, vadījusies no mērķiem, kas nav saskanīgi ar likumā paredzētajiem. No Lēmuma pamatojuma izriet, ka iestāde ir apsvērusi soda samērīgumu, tiesa kļūdas iestādes vērtējumā nekonstatē. Tāpat tiesa nekonstatē, ka iestāde sistemātiski līdzīgos tiesiskajos un faktiskajos apstākļos būtu rīkojusies krasi atšķirīgi un piemērojusi vieglākus sodus.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251., 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt pilnīgi /A.D/ pieteikumu par Finanšu ministrijas 2013.gada 23.septembra lēmuma Nr.12-34/117 atcelšanu un pieteicēja atjaunošanu amatā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnesis M.Šļakota